

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - 't Centrum te ROTSELAAR

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 12708

Instelling Gemeentelijke Basisschool - 't Centrum

Directeur Hilde Van Mileghem

Adres Kapelstraat 45 - 3110 ROTSELAAR

Telefoon 016-61.64.60

Fax 016-44.31.87

E-mail directie@schoolwerchter.be

Website <http://www.tcentrumrotselaar.be>

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Rotselaar

Adres Provinciebaan 20 - 3110 ROTSELAAR

Scholengemeenschap Rotselaar/Begijnendijk/Holsbeek

Adres Schoolstraat 44 - 3110 ROTSELAAR

CLB CLB van de VGC Brussel

Adres Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM

Dagen van het doorlichtingsbezoek 11-01-2016, 12-01-2016, 14-01-2016, 15-01-2016, 18-01-2016, 19-01-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 19-01-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 04-02-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Stefan PASTURE

Teamleden Jan VAN EECKHOUT

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?.....	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands.....	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Aanvangsbegeleiding.....	20
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	26
6.1 Wat doet de school goed?	26
6.2 Wat kan de school verbeteren?.....	26
6.3 Wat moet de school verbeteren?	27
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	28
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	28

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Dit verslag rapporteert over de doorlichting van de Gemeentelijke Basisschool 't Centrum gelegen in Rotselaar en Werchter. Deze school ligt verspreid over drie vestigingen. De feitelijke hoofdschool Den Drempeel is gelegen in Werchter en deze bestaat uit een kleuterafdeling aan de ene kant van de straat en een lagere afdeling aan de andere kant. De vestigingsplaats 't Centrum ligt in Rotselaar en is een basisschool. De leerlingenpopulatie is licht verschillend in elke vestiging, maar een afspiegeling van de lokale gemeenschap. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

Op basis van het vooronderzoek van 5 januari 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor het leergebied Nederlands en het leergebied muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor het leergebied wiskunde en het leergebied muzische vorming de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de aanvangsbegeleiding en de sociale en emotionele begeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in de kleuterafdeling de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft bij de kleuters in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. In de lagere afdeling bereikt het team voor de leerlingen van de lagere afdeling de eindtermen voor wiskunde, maar niet voor muzische vorming.

Het team van de kleuterafdeling plant en voorziet haar aanbod vanuit een brainstorm waar soms ook samen met de kleuters een thema wordt voorbereid. Vervolgens hanteren de kleuteronderwijzers de betreffende leerplannen vanuit een digitaal instrument om de volledigheid van het aanbod te bewaken. De kleuteronderwijzers zorgen voor een gevarieerd aanbod waar onder meer in de hoekenwerking de kleuters op een speelse manier Nederlands kunnen verwerven en muzisch-creatieve impulsen krijgen. Opvallend zijn, in een aantal klassen, de bijzonder verrijkte hoeken die het aanvankelijk lezen en schrijven positief stimuleren. Het team heeft nog groeikansen om voor de woordenschatverwerving schoolafspraken te maken en om de kleuters zelf meer aan het woord te laten. Voor muzische vorming moet het eigen opgezette verbetertraject van muzische vorming, waar veel aandacht ging naar de volledigheid van het aanbod, afgerond worden door nog meer in te zetten op visie ontwikkeling waardoor er voldoende aandacht is voor impressies, creëren en reflecteren.

De lagere afdeling realiseert in voldoende mate de leerplandoelen en de eindtermen rond kennis, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de eindtermen voor het leergebied wiskunde te bereiken. Dit blijkt uit het onderwijsaanbod en de leerlingenresultaten. De uitbouw van het onderwijsaanbod steunt vooral op onderwijsleerpakketten en in mindere mate op het leerplan. De consequente toepassing van het onderwijsleerpakket bevordert een evenwichtig, gradueel en volledig onderwijsaanbod. De leerkrachten hebben duidelijk oog om hun onderwijs af te stemmen op de leefwereld van de kinderen en werken meestal vanuit realistische contexten.

Voor muzische vorming is de school voor beide afdelingen al meerdere jaren geleden met een ontwikkelingstraject gestart. Dit heeft echter vooral in de lagere afdeling onvoldoende resultaat opgeleverd. Het aanbod evolueerde, conform het leerplan, wel naar een meer evenwichtig geheel. In een aantal klassen is het domein beeld echter erg prominent aanwezig en algemeen verdient het domein bewegingsexpressie nog meer aandacht. In het muzisch proces zetten de leerkrachten te weinig in op de uitgangspunten van het leerplan met 'impressies' en 'reflectie'. Meerdere initiatieven en activiteiten stimuleren en versterken de muzische interesses en talenten van de kinderen. Het team maakte over de evaluatie en de rapportering nog geen afspraken om een evenwichtiger beeld te krijgen van de vaardigheden, de attitudes en de technieken. Binnen het leerlingvolgsysteem is er voor dit leergebied structureel beperkt ruimte voorzien.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de processen in de focus maakt duidelijk dat de school ervoor zorgt dat nieuwe leerkrachten zich snel thuis voelen op school. Hiervoor is vooral de cohesie tussen de teamleden verantwoordelijk en wisselend de inzet van een mentor. De school kan haar aanvangsbegeleiding nog doelgerichter uitbouwen. De sociaal-emotionele begeleiding van de kinderen staat centraal in deze basisschool. Door tal van initiatieven investeren de teamleden zowel op klas- als schoolniveau in het welbevinden van de kinderen en geven hen maximaal de kans om 'samen' te leven en te leren. Het hanteren van coöperatieve werkvormen, het zelfontdekkend leren en het aangename leef- en leerklimaat dragen bij tot het welbevinden van de kinderen.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat de recent aangestelde directeur zich laat ondersteunen door een kernteam en door werkgroepen. De directeur wil deze werkgroepen een meer pedagogische rol toebedelen. De school kan goede onderwijsprestaties en onderzoeken naar de tevredenheid van leerlingen en ouders voorleggen. De nieuwe directeur is alert voor mogelijke verbeteringen en aanpassingen binnen onderwijsaanbod en –aanpak. Dit resulteert in een prioriteitenplanning. Het nieuwe beleid geniet van het vertrouwen van het team door haar betrokken houding op professioneel en menselijk vlak, maar staat voor een grote uitdaging om de drie vestigingen evenwaardig en in voldoende mate te begeleiden in hun ontwikkeling.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, de hygiëne en de veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat er meerdere tekorten werden vastgesteld op verschillende domeinen. Er is in de school onvoldoende systematiek waarmee de school de tekorten opspoor, bewaakt, beheerst en verbeteracties uitvoert.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat de school de onderzochte reglementering respecteert. De onderwijsinspectie formuleert hiervoor een gunstig advies.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het 'voldoet' voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming in de kleuterafdeling, voor wiskunde in de lagere afdeling en een gedeelibereerd 'voldoet niet' voor muzische vorming. Voor muzische opvoeding heeft het lange ontwikkelingstraject onvoldoende geresulteerd in een onderwijs vanuit de visie van het leerplan. De onderwijsinspectie is ervan overtuigd dat in de school de nodige dynamiek aanwezig is om de aanbevelingen en de tekorten zelfstandig succesvol aan te pakken.

De school krijgt een ongunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de falende systematiek waarmee de school de tekorten opspoorde, de gebrekkige beheersing van vastgestelde tekorten en de feitelijke situatie op vlak van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne, wekt het beleidsvoerend vermogen in deze materie in de school en het bestuur weinig vertrouwen. Een nauwgezette opvolging van de verbetering van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne is nodig en dat vereist een deskundige analyse en advies én ondersteuning door het schoolbestuur.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Dit blijkt uit het doelgericht en geïntegreerd aanbod. Alle domeinen komen afdoend en in gevarieerde situaties aan bod. Kleuters krijgen ruime kansen om hun mondelinge taalvaardigheid te ontplooien. Uitdagende en aantrekkelijke activiteiten stimuleren de kleuters in hun beginnende geletterdheid.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. Het onderwijsaanbod geeft voldoende invulling aan alle domeinen van het leerplan en sluit aan bij de leefwereld van de kleuters. Een gevarieerd aanbod zorgt ervoor dat de kleuters kunnen exploreren en experimenteren en via allerhande impressies vorm kunnen geven aan gevoelens, ervaringen en belevingen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: muzische vorming en Kleuteronderwijs: Nederlands

Curriculum	De kleuteronderwijzers hanteren via een elektronisch planningssysteem, een
Onderwijsaanbod	koepel gebonden doelenlijst, gebaseerd op het leerplan, als referentiekader om
<i>Referentiekader</i>	het leer- en ervaringsaanbod te selecteren. Uit de gesprekken en de document-
<i>Planning</i>	analyse blijkt dat de kleuteronderwijzers op een evenwichtige en geïntegreerde
<i>Evenwichtig en volledig</i>	wijze de leerplandoelen voor beide leergebieden nastreven. Het gebruik van de
<i>Samenhang</i>	koepel gebonden doelenlijst zorgt in een aantal klasgroepen voor een positieve
<i>Brede harmonische vorming</i>	evolutie van een activiteiten- naar een meer doelgerichte planning. Vanuit hun
<i>Actief leren</i>	expertise, aan de hand van weekschema's en een brainstorm en voor sommige
	kleuteronderwijzers aan de hand van een recent aangeboden planningsdocu-
	ment slagen zij erin om een breed onderwijsaanbod te garanderen. Sommige
	kleuteronderwijzers betrekken de kleuters via een klasgesprek bij het afbake-
	nen van leerinhouden binnen het thema. Dit gebeurt nog niet systematisch.

Voor muzische vorming en voor een beperkt aantal aspecten van Nederlands maakte het kleuterteam schoolafspraken die de verticale samenhang en gradatie bewerkstelligen. Het team startte recent een initiatief op om de themawoordenschat in kaart te brengen met het oog om in de toekomst deze themataal beter te stroomlijnen over de klassen heen. Het aanbod van school- en instructietaal gebeurt weinig intentioneel. Voornamelijk informeel overleg zorgt voor een gelijkgericht onderwijsaanbod.

Met de geïntegreerde aanpak binnen gevarieerde en soms ook ‘nieuwe’ thema’s streven de kleuteronderwijzers bovendien naar een samenhangend aanbod binnen de verschillende leergebieden en domeinen. De thema’s komen in de klassen tot leven.

In een veilig klasklimaat bieden de kleuteronderwijzers realistische contexten aan waarbinnen de kleuters kansen krijgen om al spelend de wereld te verkennen en om actief te experimenteren en te exploreren. Het doelbewust ‘mee spelen’ door de kleuteronderwijzer, in functie van het stimuleren van de taalontwikkeling en van muzische inzichten en ervaringen, is leerkrachtafhankelijk. De kleuteronderwijzers voorzien foto’s en pictogrammen in het klasbeeld, werken met stappenplannen en een taken- en/of keuzebord om kleuters visuele boodschappen te leren interpreteren en de zelfredzaamheid en de zelfsturing te bevorderen. Ook de moetjes en magjes in het contractwerk in een aantal klassen stimuleren de zelfsturing en de zelfstandigheid van de kleuters.

Het team hecht belang aan boekpromotie, hanteert boeiende en eigentijdse prentenboeken en verhalen en gaat in op het aanbod van de bibliotheek. De uitgeleende boeken ondersteunen het vertellen. Met verteltassen stimuleren de kleuteronderwijzers de ouderbetrokkenheid. Meerdere boeken passen in het weekthema. Voorleesmomenten door leerlingen van de lagere afdeling en theatervoorstellingen stimuleren de talige en muzische ontwikkeling van de kleuters. Niet alle boekenhoeken zijn functioneel en ‘kleutervriendelijk’ ingericht.

De actieve en passieve taalontwikkeling krijgt de hele dag door aandacht, veelal gekoppeld aan visuele ondersteuning. Een klaspop als moderator nodigt de kleuters uit tot communiceren en stimuleert de spreekdurf. Bij spel- en werkmomenten stellen de kleuteronderwijzers gerichte vragen. Het doelbewust aanmoedigen van de kleuters om de eigen handelingen te verwoorden en het gepresteerde werk te beschrijven, is leerkrachtafhankelijk. In een aantal klasgroepen is de kleuteronderwijzer immers nog veel zelf aan het woord. Met de poppenkast, ‘Tik Tak’, drama of poppenspelen streven de kleuteronderwijzers op een speelse manier zowel taal- als muzische doelen na. In de klaswerking komen momenten voor waarin de kleuteronderwijzers meer systematisch aan de taalontwikkeling van de kleuters werken. Ter stimulering van de ontlukende geletterdheid en het fonemisch bewustzijn bieden ze op een speelse wijze oefeningen aan.

De creativiteit van de kleuters krijgt dankzij zintuiglijke impressies binnen bijna alle domeinen van muzische vorming kansen. Zoals vermeld in de schooleigen visie over muzische vorming slagen de kleuteronderwijzers er meer en meer in om de authenticiteit van de kleuters tot uiting te laten komen en muzisch-creatieve realisaties naar model in aantal te verminderen. Voor sommige kleuteronderwijzers kent het loslaten van een sterke cognitieve insteek met nadruk op ‘technieken’ nog een groeimarge. Het doelgericht reflecteren is nog geen schoolkenmerk. Allerlei al dan niet klasdoorbrekende activiteiten zorgen voor muzische impressie- en expressiemomenten.

Soms doet de school beroep op externen om extra muzische impulsen te geven. Muzische accenten verlevendigen en stroomlijnen het dagverloop.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Klas- en vestigingsplaatsafhankelijk beschikken de kleuteronderwijzers over een uitgebreid en gevarieerd materiaalenaanbod in functie van Nederlands en muzische vorming. In een aantal klassen bieden het materiaalenaanbod en de klasinfrastructuur minimale ondersteuning. Een aantal kleuteronderwijzers voorziet eigen materialen om de kleuters de nodige impulsen te kunnen geven. De kleuteronderwijzers gebruiken meerdere bronnenboeken om het ontwikkelingsaanbod te stofferen.

In alle klasgroepen strookt de visuele ondersteuning voor de kleuters met foto's of pictogrammen met het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De speel- en werkhoeken, binnen het aangeboden thema, verrijken met talige en muzische materialen en prikkels kent nog een groeimarge in verschillende klassen. Voor drama kunnen de poppenhoek en de verkleedhoek (met spiegel op kleuterhoogte) nog aan aantrekkingskracht winnen. Kleuters krijgen de gelegenheid om te werken in een ICT-ondersteunende werkomgeving. De meeste gangen en klaslokalen stralen een muzische sfeer uit.

Niet alle klassen bieden de nodige orde en structuur opdat alle kleuters én de kleuteronderwijzer op een overzichtelijke en aangename manier kunnen spelend leren en werken. De prominente aanwezigheid van de kleutertoiletjes in de klaslokalen bieden te weinig privacy voor de kleuters. De (hand)hygiëne is vaak ondermaats. De 'klastreden' in de vestigingsplaats in Werchter creëren onveilige situaties.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers volgen meestal de ontwikkeling van de kleuters op met permanente observatie, met gerichte observaties vanuit het kindvolgsysteem en met een genormeerde taaltest. Met de screening van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties wil het team een algemeen en breed schetsen van de evolutie van de kleuters. Echter voor muzische vorming krijgt zowel binnen het kindvolgsysteem als in het voorbereidingsdocument voor de oudercontacten meestal alleen (bepaalde aspecten van) het domein beeld een plaats. De kleuteronderwijzers zijn slechts in beperkte mate in staat om met het huidige instrument de muzisch-creatieve ontwikkeling of muzische talenten van de kleuters in kaart te brengen.

Door het beperkt gebruik van werkbladen om te oefenen en te evalueren krijgen de kleuters in meerdere klassen – terecht – volop kansen om al handelend taalvaardigheden te verwerven en te verinnerlijken. Leerkracht- en vestigingsplaatsafhankelijk heeft het team aandacht voor zelf- en peerevaluatie door de kleuters.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Wanneer kleuters extra zorg nodig hebben, spelen de kleuteronderwijzers kort op de bal. Onder meer voor Nederlands schakelen zij indien nodig extra didactische speelleermaterialen in en/of organiseren zij bijkomende begeleidingsinitiatieven. Voor de zorgkleuters bieden de klasobservaties en de resultaten van een genormeerde toets met een aantal aspecten van Nederlands een extra basis om zowel de eerste- als tweedelijnszorg invulling te geven. De planmatigheid van de ondersteuning en de bijsturing van onderwijsaanbod en –aanpak kent nog een groeimarge. De beeldvorming krijgt een ruime plaats, maar het weergeven van handelingsgerichte acties kent nog een groeimarge. De tweedelijnszorg gebeurt klasintern en klasextern zowel in heterogene als in homogene setting. Indien nodig schakelt het team externe ondersteuners en het Centrum voor Leerbegeleiding (CLB) in voor extra advies en begeleiding.

Een aantal kleuteronderwijzers voorziet ook preventieve maatregelen waaronder preteaching om de taalvaardigheid van de anderstalige en taalzwakke kleuters te versterken.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het kleuterteam maakt gebruik van de interne expertise om via collegiale consultatie de werking te versterken. Zowel teamgebonden als individuele navormingen leveren relevante input. De nascholingsbereidheid is leerkrachtafhankelijk.

Kwaliteitszorg

Naar aanleiding van aanbevelingen in het vorige doorlichtingsverslag zette het team een verbetertraject op voor het leergebied muzische vorming. Door allerlei initiatieven beoogde het team een breder aanbod vanuit alle domeinen en een meer eigentijdse visie en aanpak op goed muzisch onderwijs. Vanuit vastgestelde noden, na reflectie van het kleuterteam en via navorming stuurden de kleuteronderwijzers het aanbod en de aanpak van de fijne schrijfmotoriek bij.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken met de leerlingen in voldoende mate de eindtermen van wiskunde. Het doelgerichte onderwijsaanbod is, met behulp van een onderwijsleerpakket, evenwichtig en volledig voor alle domeinen. De onderwijzers evalueren dit aanbod doelgericht en nemen verschillende initiatieven om de leerlingen systematisch op te volgen. Binnen de leerbegeleiding krijgt dit leergebied voldoende aandacht.

Curriculum	De onderwijzers kozen in de vestigingsplaats 't Centrum voor een nieuw onderwijsleerpakket in het eerste leerjaar en in De Drempel in alle klassen om beter tegemoet te komen aan de noden van de leerlingen. Dit onderwijsleerpakket is al in gebruik tot en met het derde leerjaar en is richtinggevend voor het wiskundeaanbod.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	Sommige onderwijzers toetsten het wiskundeaanbod van het onderwijsleerpakket af aan de leerplandoelen wanneer ze merkten dat kinderen vastliepen op een leerstofonderdeel. Ook het gebruik van de 'doelenzoeker' zette verschillende onderwijzers aan om het leerplan te vergelijken met het onderwijsleerpakket. Bij de keuze van het nieuwe pakket gebeurde deze oefening echter niet en vertrouwde men op de informatie die ze kregen van andere scholen en van de uitgeverij.
	De verschillende domeinen van het leergebied komen systematisch, evenwichtig en in voldoende samenhang aan bod. Het domein 'attitudes' krijgt minder consequent doelgerichte aandacht.
	Voor de verticale samenhang vertrouwen de onderwijzers op de opbouw van het onderwijsleerpakket. Waar mogelijk zoeken de onderwijzers aanknopingspunten met andere leergebieden om horizontale samenhang te creëren.
	Onderwijzers van de zesde klas hebben informeel overleg met ouders en ex-leerlingen over hun resultaten en de moeilijkheden die ze ondervinden om zo de overgang van de zesdeklassers naar het secundair te faciliteren.
	De onderwijzers doen beroep op de voorkennis van de leerlingen. Om de betrokkenheid van de leerlingen te verhogen, vertrekken zij meestal vanuit reële situaties of rekenverhaaltjes. De meeste onderwijzers werken met coöperatieve werkvormen en activerende leervormen en zetten groepswerk doordacht en flexibel in. De onderwijzers verdelen de leerlingen in differentiatiegroepen tijdens de inoefenfase. Het gaat hier vooral om differentiatie in tempo en hoeveelheid.
	In de meeste activiteiten ondersteunen de onderwijzers het onderwijsleerproces door handelend rekenen. Geregeld zetten zij meetcircuits op voor het domein meten.
	De onderwijzers ondersteunen het zelfstandig leren met een zelfinstructiemethode en door het contractwerk. Zij leveren tevens inspanningen om de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden en leren leren ruim aan bod te laten komen.

Curriculum Onderwijsorganisatie <i>Onderwijstijd</i> <i>Klasmanagement</i>	De onderwijzers voorzien in hun lessenrooster voldoende onderwijstijd voor wiskunde. In de meeste klassen bevordert een krachtige, stimulerende leeromgeving en een duidelijke structuur en klasorganisatie het onderwijsleerproces van de leerlingen.
Materieel beheer Uitrusting <i>Leermiddelen</i>	Op school is voldoende ondersteunend didactisch materiaal aanwezig. De onderwijzers wenden de digitale borden functioneel aan. De meeste leerkrachten stimuleren de leerlingen om op eigen initiatief adequaat gebruik te maken van concreet of gestructureerd materiaal of van functionele schematisering om het inzichtelijk leerproces te ondersteunen. De leerlingen maken gebruik van computertoepassingen om wiskundige vaardigheden en inzichten verder in te oefenen, uit te breiden en te remediëren. De intensiteit is echter leerkrachtafhankelijk.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen gebruiken de onderwijzers vooral methodetoetsen. Hierbij evalueren zij de verschillende domeinen van het leergebied op een evenwichtige en representatieve wijze. De onderwijzers toetsen kennis, inzicht en vaardigheden bij de leerlingen. De meeste onderwijzers maken bij de toetsen uit het onderwijsleerpakket foutenanalyses met aandacht voor de foutenfrequentie en het opsporen van niet bereikte leerdoelen. Indien wenselijk sturen zij het klassikaal aanbod bij. Leerlingen die moeilijker leerinhouden verwerven krijgen remediëringsoefeningen tijdens de remediëringslessen en tijdens het contractwerk. Concrete afspraken over de inhoud van het contractwerk als vorm van remediëren ontbreken voorlopig. De onderwijzers nemen testen van het leerlingvolgsysteem af. De resultaten van de verschillende testen leiden vooral tot een aanbod van herhalingsoefeningen. Ondanks de groeiende aandacht van de onderwijzers voor procesevaluatie leiden de foutenanalyses van de verschillende toetsen zelden tot een diepgaande analyse naar de aard en de oorzaak van de fouten. Ook diagnostische gesprekken voeren met de leerlingen over hun oplossingsstrategieën vormt nog een uitdaging voor de meeste onderwijzers. De leerlingen nemen al meerdere jaren deel aan externe toetsen. Het schoolteam analyseert onvoldoende de outputgegevens die deze deelname oplevert. Hierdoor gingen kansen verloren om het domein 'meten' te optimaliseren.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe communicatie</i>	De onderwijzers zorgen voor een goede communicatie met de ouders via een infoavond, agenda, mail en telefonische contacten. Over de vorderingen van de leerlingen rapporteren de onderwijzers op positieve, ontwikkelingsgerichte wijze. Tijdens individuele oudercontacten lichten de onderwijzers telkens de rapporten toe aan de ouders. De rapporteringspraktijk over wiskunde gebeurt evenwichtig en doelgericht. Het team nam geen wetenschappelijke bevindingen over het nut van het aan-geven van een klasmediaan in overweging.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De gegevens uit de overgangsgesprekken samen met de gegevens uit het leerlingvolgsysteem voeden een brede beeldvorming over de wiskundige ontwikkeling van de leerlingen. Observaties, leerlingenwerk, onderwijsleerpakketgebonden en (soms) gestandaardiseerde testen verfijnen dit beeld in de loop van het schooljaar. In het leerlingvolgsysteem zijn vooral gegevens over kennis en vaardigheden opgenomen, in mindere mate over wiskundige attitudes.

De onderwijzers spannen zich in om een degelijke preventieve basiszorg te realiseren. Zij zorgen voor een positief klasklimaat en dragen welbevinden hoog in het vaandel. Zij bieden de leerlingen instructie op maat, differentiatie tijdens de inoefenfase, ondersteuningsmaterialen, bijkomende oefeningen en maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden aangereikt door het onderwijsleerpakket. De leerlingen beschikken over een 'onthoudboekje' of 'strategiemapje' ter ondersteuning. Daarnaast kunnen de onderwijzers vraaggestuurd beroep doen op de zorgcoördinator of een collega die klasvrij is voor klasinterne of – externe ondersteuning.

Tijdens het pre-multidisciplinair overleg (MDO) bespreken de onderwijzers de leerlingen met problemen of met bijzondere noden voor wiskunde. Het op een handelingsplanmatige wijze structureren bij specifieke wiskundige problemen is nog geen verworvenheid van de onderwijzers. Hierdoor missen besprekingen soms diepgang en is de verhoogde zorg te weinig specifiek en doelgericht. Een aantal leerlingen krijgt ondersteuning door externe hulpverleners. Deze hebben doorgaans een goed overleg met de onderwijzers over de vorderingen van de leerlingen.

Leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen soms klasinterne verdiepingslessen. De school maakte alsnog geen werk van een gestroomlijnd beleid over de aanpak en het aanbod voor rekensterke leerlingen. Leerlingen met leerstoornissen kunnen rekenen op compenserende en/of dispenserende maatregelen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. Zij baseert haar onderwijs nog te weinig op de uitgangspunten van de eindtermen. De realisatie van het muzisch aanbod is onevenwichtig en onvolledig voor alle domeinen van het leergebied. Ook een doelgerichte evaluatie- en rapporteringspraktijk ontbreken.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het onderwijsaanbod vertrekt niet vanuit een gezamenlijk gedragen visie. De uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan dienen te weinig als referentiekader om een breed en gevarieerd aanbod te verzekeren. De planning en de bewaking van het onderwijsaanbod zijn sterk uiteenlopend. Uit de documentenanalyse blijkt dat in verschillende leeftijdsgroepen het evenwicht tussen en binnen de domeinen zoek is. Hoewel de school een ontwikkelingstraject volgde voor dit leergebied resulteert dit in de praktijk niet tot een evenwichtig en volledig aanbod. In vele klassen is er een overaanbod van het domein beeld en een tekort aan bewegingsexpressie.

Sommige leerkrachten verkennen een digitaal planningssysteem dat in relatie staat met de leerplandoelen. De school heeft formele afspraken om de continuïteit en de gradatie te bewaken met de documenten 'leeswijzer' en 'werk-veld', maar deze zijn in een aantal gevallen achterhaald. Voor de verticale samenhang vertrouwt ze op deze eerder gemaakte aanstiplijsten en op de expertise van de leerkrachten om, vooral door middel van informeel overleg, een aantal activiteiten op elkaar af te stemmen.

Sommige doelen komen doorheen de thema's geïntegreerd aan bod binnen andere leergebieden. Deze werkwijze bevordert de horizontale samenhang, maar biedt geen garantie voor de effectieve realisatie van het leerplan muzische vorming.

Hoewel de visie van de eindtermen en het leerplan onvoldoende verkend zijn, komen deze in een aantal klassen wel tot uiting in de activiteiten. Het muzisch proces van impressies, experimenteren, creëren, genieten en reflecteren primeert in deze klassen op het nastreven van een afgewerkt product.

Soms komen de leerlingen in contact met culturele evenementen waaronder toneelvoorstellingen of bezoeken aan musea en zorgen muzische tussendoortjes voor ontspannende en rustgevende momenten na een intense lesactiviteit. De klasdoorbrekende crea-dagen geven waardevolle impulsen.

De onderwijzers hebben aandacht voor muzische attitudes.

Een aantal onderwijzers voorziet muzische activiteiten in het hoeken- en contractwerk, maar deze liggen vast en gaan zelden uit vanuit de interesse van de individuele kinderen.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

In het klasbeeld van de meeste leerlingengroepen en in de school zijn er mogelijkheden te zien die kinderen krijgen om mee vorm te geven aan hun leef- en beleavingswereld en om zich speels uit te drukken door middel van beeld-, lichaams-, woord-, klank-, kunst- en mediataal.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject voor wat de kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk betreft. De evaluatie van het muzisch proces en product bij zichzelf en bij anderen is nog geen verworvenheid in de school.

De evaluatiepraktijk is leerkrachtafhankelijk, gaat eerder uitzonderlijk uit van relevante leerplandoelen, maar bestrijkt wel alle domeinen. De onderwijzers beslissen autonoom wat er geëvalueerd wordt. Schoolafspraken, die een representatieve, transparante en valide evaluatie garanderen, zijn niet voorhanden. De onderwijzers zijn nauwelijks vertrouwd met alternatieve evaluatievormen, maar geven wel mondelinge feedback en organiseren toonmomenten.

Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i>	De onderwijzers informeren de ouders in beperkte mate over de muzische vorderingen tijdens oudercontacten. Op het rapport komen alle domeinen aan bod en kunnen de leerkrachten bij elk rapport slechts kiezen uit een positieve of negatie beoordelingszin per domein. Deze beoordeling betreft een technisch aspect of een attitude. Schoolafspraken om een bredere waaier te bestrijken, ontbreken.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leraren krijgen een beeld van de kinderen door de overgangsgesprekken en door de informele overlegmomenten tussen de leerkrachten onderling, al komen de muzische ontwikkelingen van de kinderen daar niet altijd ter sprake. Ook in het leerlingvolgsysteem wordt hierover nauwelijks informatie opgenomen. Hierdoor is de beeldvorming voor muzische vorming heel beperkt. De wijze waarop de leraren inspelen op de specifieke noden van individuele kinderen hangt samen met de expertise van de leerkracht.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Het team volgde binnen het kader van de schoolprioriteiten een vormingstraject in verband met muzische vorming. Het schoolbeleid wilde via een individueel uit te voeren screening de actuele klaspraktijk helder in kaart brengen. Dit zou het uitgangspunt vormen om de planning evenwichtig en volledig te maken, de uitvoering te stroomlijnen, een gezamenlijk gedragen visie te ontwikkelen en de interne deskundigheid over dit leergebied te bevorderen. Uit observaties, documentenanalyse en gesprekken met teamleden blijkt dat deze oefening nauwelijks heeft aangezet tot enige kritische reflectie over de eigen praktijk.
	De onderwijzers benutten nog weinig de beschikbare individuele professionaliseringsmogelijkheden om zich te verdiepen in bepaalde aspecten van muzische vorming. De uitwisseling van de aanwezige expertise gebeurt in mindere mate.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school faalt in het systematisch opsporen en beheersen van tekorten op het vlak van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne. Haar werkwijze is heel onregelmatig. Meerdere verplichte controles zijn niet uitgevoerd. Daardoor ontbreekt de deskundige ondersteuning die vereist is om tekorten op te sporen en de school te adviseren over noodzakelijke verbeteracties. De samenwerking met interne en externe diensten leiden onvoldoende tot een verbetering van de tekorten. De school kent onvoldoende de tekorten waaraan ze moet werken, mist de waakzaamheid die nodig is om ongunstige veranderingen in haar omgeving op te merken en ze beschikt daardoor niet over de vereiste informatie om planmatig en doelgericht tekorten weg te werken. Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan (dat ontbreekt) onvoldoende inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de school en waarom bepaalde tekorten blijven aanslepen. Voor meerder verbeteracties is er onduidelijkheid over het vereiste budget om ze uit te voeren en dit veroorzaakt in combinatie met een opvallend uitstelgedrag onzekerheid over de effectieve beheersing van alle vastgestelde tekorten. We missen in de planning bovendien aandacht voor maatregelen die in afwachting van een oplossing ten gronde de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Een cultuur waarbij elkeen op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt, ontbreekt. Dat laat zich in belangrijke mate voelen in de feitelijke situatie op het vlak van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne en het zorgt voor enkele onaanvaardbare situaties.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** Het schoolbestuur verdeelt sinds vorig schooljaar over de gemeentescholen van Groot-Rotselaar mentor-uren. Op een mentorenvergadering met de andere scholen werd een visietekst besproken. De school gaf geen specifieke eigen invulling aan de mentor-uren.
- De school wil haar beginnende leraren in eerste instantie hulp bieden bij hun functioneren op school. Vervolgens wil ze het welbevinden van de beginnende leraren bevorderen en hen coachen om te groeien in hun professionaliteit. In de praktijk blijkt er ruis te zitten op een gelijkgerichte uitvoering van deze opdracht over de verschillende vestigingsplaatsen. Niet alle nieuwe leerkrachten zijn op de hoogte van de mentorondersteuning en ervaren deze even nabij. Meestal gebeurt de ondersteuning vraaggestuurd en niet op basis van een gepersonaliseerd ontwikkelingstraject.
- De rol van de directeur is duidelijk verschillend van deze van de mentor. De directeur wil in de toekomst aan de hand van klasbezoeken en gepersonaliseerde functioneringsgesprekken nieuwe leerkrachten opvolgen vanuit een zowel ondersteunende als een evaluerende rol.
- Ondersteuning** Naast informatie- en intakegesprekken krijgen de nieuwe leerkrachten/stagiaires specifieke informatie over de school via onder meer de infobrochure, de afsprakenbrochures en het digitaal schoolwerkplan.
- De vele informele contacten met de collega's en de uiterst vriendschappelijke sfeer waar 'vragen en falen' kunnen, zorgen ervoor dat de nieuwe teamleden zich snel opgenomen en thuis voelen. De teamleden stellen hun professionele kennis en vaardigheden ter beschikking en delen het beschikbare leermateriaal. Elke klas in de kleuterafdeling beschikt over een klasmap met klasafspraken en relevante informatie over de klasorganisatie.
- Hospiteren en intervisie zijn nog niet aan de orde.
- Doeltreffendheid** De aanvangsbegeleiding werd nog maar gering onderworpen aan een kritisch (zelf)beschouwing waardoor reflecties en aanbevelingen nog beperkt aan de basis liggen van het optimaliseren van het begeleidingstraject.
- Ontwikkeling** Op uitzondering van de startvergadering op niveau van het schoolbestuur volgden de mentoren geen bijscholing om hun competenties aan te scherpen. De ondersteuning gebeurt voornamelijk op intuïtieve basis en vanuit de eigen professionaliteit.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt voor een aantal aspecten van de sociale en emotionele begeleiding over een visie van waaruit ze de schoolwerking vorm geeft en de doelgerichte uitvoering ervan bewaakt. De positieve benadering van mogelijke problemen is hierbij het uitgangspunt. Niettegenstaande er niet over alle aspecten een geschreven visietekst bestaat, leeft bij de meeste teamleden deze impliciete visie over de aanpak en begeleiding van sociaal-emotionele aspecten. Deze visie leeft sterk doorheen de school en bepaalt onder meer het sociaal functioneren van de leerlingen en van het team. Binnen het klas- en schoolklimaat is er aandacht voor een mens-ontmoetende aanpak, voor de talenten van de kinderen en voor sociale vaardigheden.

Ondersteuning Met verschillende initiatieven willen de leerkrachten het sociale en emotionele functioneren van de kinderen in kaart brengen. De screening van het welbevinden en de betrokkenheid, de observatiegegevens in het kind- en leerlingvolgsysteem, de kindcontacten en de afname van een leerlingenenquête bij de leerlingen zijn daar voorbeelden van. De leerkrachten verwoorden dat ze binnen hun klasorganisatie rekening houden met deze gegevens en indien nodig leerlinggerichte interventies opzetten.

Het team onderneemt meerdere preventieve initiatieven met als doel het klas- en schoolleven te stroomlijnen. In de kleuterafdeling zijn de klaspop, foto's van thuis, een relatieroos, thema's over gevoelens of vriendjes en het gebruik van een hulpverleningspakket voor kinderen met gedragsproblemen voorbeelden waarbij de leerkrachten voornamelijk preventief werken aan een veilig en aangenaam klas- en schoolklimaat voor alle kinderen.

In de lagere afdeling wil het team met onder meer het anti-pestcontract, de anti-pestweek, het kringgesprek, het organiseren van coöperatieve werkvormen, brievenbussen en ontspanningsoefeningen de sfeer, de veiligheid en het vertrouwen in elke klas en in de school positief ondersteunen opdat kinderen zich op sociaal-emotioneel vlak optimaal kunnen ontwikkelen.

Op schoolniveau maakte het team werk van klas-, refter- en schoolafspraken, een leerlingenraad, overgangsactiviteiten van de kleuter- naar de lagere afdeling, een peter/meterwerking waarbij de oudste leerlingen zich ontfermen over de jongere kinderen De teamleden voorzien specifieke aanpassingen aan de klaswerking voor leerlingen met een autismespectrumstoornis. Ook het 'Regenboogproject' met maandelijkse thema's beoogt een positief klas- en schoolklimaat en ondersteunt het sociaal-emotioneel welzijn van de kinderen.

Uit de verslagen van het leerlingendossier blijkt dat bij de kindbesprekingen er geregeld aandacht is voor het sociaal-emotioneel welzijn van de leerlingen. Indien nodig geeft het CLB deskundig advies. In functie van een gezamenlijke aanpak werkt de school samen met ouders en eventueel externen. Het zorgteam ondersteunt en faciliteert de sociale en emotionele begeleiding waar nodig. Toch blijft de klasleerkracht meestal het aanspreekpunt voor leerlingen en ouders.

De specifieke initiatieven die het rouwproces bij kinderen ondersteunen, gedrags- en beloningskaarten, beloningssystemen en een specifieke methode voor de aanpak van pestgedrag zijn eerder remediërende acties wanneer het welbevinden van de leerlingen in het gedrang komt. Daarnaast nemen individuele leerkrachten initiatieven om in hun klaswerking het sociaal-emotioneel welzijn van de kinderen te versterken.

Doeltreffendheid Zowel de preventieve als de remediërende initiatieven gebeuren in samenhang en vanuit de specifieke schoolvisie waarbij de positieve benadering het uitgangspunt is. Dit versterkt in hoge mate de doeltreffendheid van de acties. De veelal positieve resultaten van de leerlingenenquête illustreren dat het in deze school aangenaam leren en leven is.

Voor een aantal initiatieven ging het team de doeltreffendheid na, onder meer voor het 'Regenboogproject', de anti-pestinitiatieven en de overgang van kleuter- naar lagere afdeling.

Aan de hand van gesprekken met en tussen meerdere schoolparticipanten en de gegevens in het kind- en leerlingvolgsysteem wil het team de effecten van de sociaal-emotionele begeleiding op kind- of klasniveau in kaart brengen en bijsturen.

Ontwikkeling Tijdens de personeelsvergaderingen evalueert het team een aantal genomen schoolinitiatieven en stuurt indien nodig bij. Het huidige 'Regenboogproject' is voortgevloeid uit de eerder genomen projecten 'Koning van Katoren' en 'Woes-te Willem'.

Teamleden verwoordden dat de reële pestproblemen na intense begeleiding en opvolging in frequentie en intensiteit zijn afgenomen.

Volgens aangevoelde noden professionaliseerden enkele teamleden zich in specifieke aspecten van de sociale en emotionele begeleiding. Een pedagogische studiedag over 'straffen en belonen' resulteerde eerder beperkt in gezamenlijke schoolinitiatieven.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur, met ruime beleidservaring, is nieuw sinds 1 september in deze school en legt duidelijk andere accenten om de school uit te bouwen. De directeur worstelt met de uitdagingen die het runnen van drie vestigingsplaatsen met zich mee brengt. Zeker in het verleden was de vestiging 't Centrum eerder op zichzelf aangewezen.

Door omstandigheden kende de school het voorbije jaar directiewissels die het normale verloop in de school enigszins ondermijnde. Opvallend is echter de bereidheid dat het team aan de dag legde om 'het schip' varende te houden.

De leerkrachten ervaren de sfeer in de school collegiaal, warm, hulpvaardig en respectvol. Het verantwoordelijkheidsgevoel om elkaar op pedagogisch-didactisch, maar ook op intermenselijk vlak bij te staan en te ondersteunen, is groot. Alle leraren verklaren zich op een enthousiaste wijze bereid om het nieuw schoolbeleid concreet mee vorm te willen geven.

De teamleden uit de kleuterafdeling waarderen de affiniteit van de directeur met de kleuterwerking.

De directeur laat zich bijstaan door een kernteam, een beleidsondersteuner en door werkgroepen die stilaan een meer pedagogisch-didactische invulling krijgen. De werkgroepen zorg en bewegingsopvoeding zijn hier voorbeelden van. De directeur wenst een meer gedragen schoolbeleid met verantwoordelijkheden van onderuit.

Het is nog een uitdaging voor het nieuwe schoolbeleid om de aangevoelde werkdruk en planlast aan te pakken.

Visieontwikkeling Het nieuwe beleid wil voor de uitbouw van de school via een systematische en planmatige aanpak van uitdagingen, geboden vanuit interne en externe evaluatiegegevens een tijdpad uitzetten om de school verder uit te bouwen. De directeur schreef hiervoor een beleidsplan uit. Dit plan werd voorgelegd, maar nog niet besproken met het team.

In het verleden was het vooral de gedreven directeur die de lijnen uitzette en de sturing bepaalde. Uit de analyse van de leergebieden in de focus blijkt dat er vooral aandacht werd besteed aan de bewaking van het aanbod en in mindere mate aan de visieontwikkeling.

In het erg uitgewerkte schoolwerkplan, mede samengesteld door het team in vergaderingen met een afvaardiging uit de verschillende graden, wordt de volledige werking van de school beschreven. Door de veelheid aan documenten vinden de meeste leerkrachten hier hun weg niet meer in terug.

- Besluitvorming** De besluitvorming verliep in het verleden en verloopt ook nu volgens participatieve principes of op basis van een transformatief leiderschap. Echter door de erg lange trajecten die het team volgde voor muzische vorming en wereldoriëntatie was er nog weinig ruimte voor andere vernieuwingen. Personeelsvergaderingen vinden maandelijks plaats en zijn een combinatie van praktische afspraken en pedagogisch werk. De nieuwe directeur kenmerkt zich door een sterke beslissingskracht.
- Kwaliteitszorg** De school staat wat kwaliteitszorg betreft aan het begin van een ontwikkelings-traject. Het is nog geen gewoonte om grondig te reflecteren over de opbrengsten van het eigen onderwijsaanbod. De evaluaties beperken zich vooral tot nabeschouwingen bij projecten en evenementen. Observaties en toetsresultaten leiden geregeld tot bijsturing van het onderwijsaanbod en de onderwijsaanpak op leerling- en klasniveau, maar slechts in beperkte mate op schoolniveau.
- Talenbeleid** Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen. Leerkrachten zorgen voor een klasklimaat en een klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Het klasmanagement is erop gericht om leerlingen met talige noden makkelijker en voldoende aan bod te laten komen tijdens het onderwijsleerproces. Leerkrachten bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Leerkrachten hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groepeeringsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen.
- Leerkrachten houden bij de evaluatie van de verschillende leergebieden rekening met de talige mogelijkheden van de leerlingen om te vermijden dat elke toets een taaltest is en de taalzwakkere leerlingen hierdoor lager scoren.
- Het schoolteam neemt initiatieven voor taalzwakke ouders en/of anderstaligen om met de ouders, zowel schriftelijk als mondeling, op een heldere en verstaanbare wijze te communiceren.

- GOK- en zorgbeleid** Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. De school heeft een correct beeld van het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet gerichte acties op om de doorstroom te bevorderen.
- Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.
- De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt sluiten nauw aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er expliciete aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
- Deliberatie** Voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' formuleert de onderwijsinspectie een gedelibereerd gunstig advies omwille van de positieve realisaties voor het leergebied wiskunde in de lagere afdeling en het vertrouwen dat de onderwijsinspectie heeft in het beleidsvoerend vermogen van de school, de inzet en de competenties van het team om de tekorten voor muzische vorming in de lagere afdeling weg te werken zonder opvolging. Zij is ervan overtuigd dat het de geformuleerde aanbevelingen en het tekort in overweging zal nemen om de kwaliteit van het onderwijs in de toekomst te blijven garanderen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers plannen de activiteiten voor Nederlands en muzische vorming vanuit de belangstelling van de kleuters.
- De kleuteronderwijzers creëren een leeromgeving waar kleuters actief en betrokken tot ontwikkeling komen en kansen krijgen om handelend te leren.
- De kleuteronderwijzers besteden door een veelheid aan waardevolle initiatieven aandacht voor het aanvankelijk lezen en schrijven.
- De onderwijzers realiseren een leerplangericht onderwijsaanbod voor wiskunde, meestal vertrekkend vanuit reële probleemsituaties.
- De teamleden volgden een verbetertraject voor muzische vorming in functie van een breed en leerplan-gericht aanbod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolbestuur richt mentor-uren in voor de ondersteuning van nieuwe leerkrachten en stagiairs.
- Alle teamleden besteden aandacht aan het welbevinden, de betrokkenheid en het emotioneel welzijn van de leerlingen als basis voor ontwikkelen en leren.
- De leerkrachten nemen verschillende preventieve en remediërende initiatieven die de sociale en emotionele begeleiding vorm geven, met effecten hiervan op leerling-, klas- en schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam zorgt voor een warm pedagogisch klimaat met duidelijke structuren en afspraken voor de kinderen en de teamleden.
- De participatieve besluitvorming en de ondersteunende leiderschapsstijl van de nieuwe directeur dragen bij tot het behoud van een grote betrokkenheid en hoge motivatie van de teamleden.
- De overlegmomenten tussen collega's, werkgroepen en het ondersteunende kernteam creëren een collegiaal werkklimaat.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan in een aantal klassen van de kleuterafdeling investeren in infrastructuur en materialen in functie van meer kwaliteitsvolle hoeken om deze in te richten in functie van het versterken van het onderwijsleerproces.
- De kleuteronderwijzers kunnen de school- en instructietaal doelbewuster en planmatiger aanbieden.
- Sommige kleuteronderwijzers kunnen het kringgesprek optimaliseren door de mondelinge inbreng van de kleuters te verhogen.
- Het schoolteam kan de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg versterken door een meer handelingsplanmatige aanpak.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan de aanvangsbegeleiding versterken door een schoolspecifieke uitwerking te voorzien met evalueerbare doelstellingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het beleidsteam kan maatregelen nemen om de ervaren planlast te verminderen.
- Het beleidsteam kan meer inzetten op visieontwikkeling bij de studie van de leergebieden.
- Het beleidsteam kan meer inzetten op kwaliteitszorg door een grondige analyse van de onderwijsresultaten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De onderwijzers moeten de eindtermen voor muzische vorming met de leerlingen bereiken met aandacht voor de visie van het leergebied, een breed en doelgericht aanbod en een gedragen evaluatiebeleid.
- De instelling moet maatregelen nemen om de organisatie van de bewoonbaarheid, de veiligheid, de gezondheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

ONGUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

de onderwijsinspectie oordeelt dat de instelling de tekorten zelfstandig en zonder externe ondersteuning kan remediëren.

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling opgestart.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Stefan PASTURE de inspecteur-verslaggever	Hilde Van Mileghem de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	

9 ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen de opgelegde termijn na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

Op basis van het ministerieel besluit van 18 mei 2010 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake onderwijs aan de inspecteur-generaal en conform art. 3 en 4 van het besluit van de Vlaamse Regering houdende de vaststelling van de criteria ter beoordeling van verbeteringsplannen van 17 januari 2014 keurde de inspecteur-generaal het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **21 april 2019**.



Rotselaar

ONDERWIJSINSPECTIE
SDL Secretariaat
17-06-2016

Gemeente Rotselaar

Provinciebaan 20

3110 Rotselaar

Tel. 016 61 63 11

Fax 016 61 63 93

info@rotselaar.be

www.rotselaar.be

Iban BE75 0910 0017 6851

Bic GKCCBEBB

AANGETEKEND

ministerie van Onderwijs en Vorming

Consciencegebouw, lokaal 2AB03

Annelies Van Lokeren

koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL (SINT-JOOST-TEN-NODE)

uw kenmerk

ba0-1516-12708-DL3-DL

ons kenmerk

2016-2344/

contactpersoon

PATRIMO/Grauwels

datum

16/06/2016

telefoon

016 61 63 53

fax

/

e-mail

larissa.grauwels@rotselaar.be

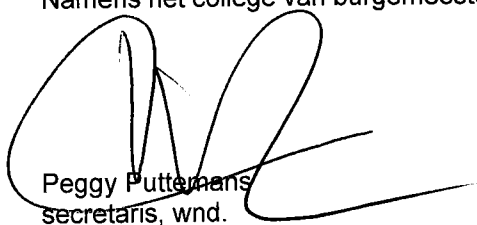
Verbeteringsplan na ongunstig advies

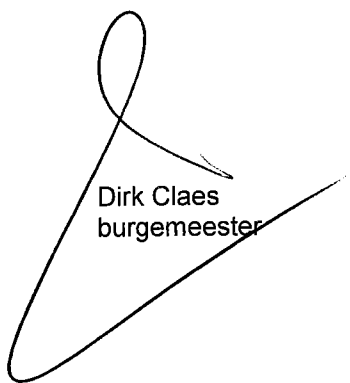
Geachte

Hierbij gevoegd vindt u het verbeteringsplan met begeleidende nota betreffende het ongunstige advies voor de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool – 't Centrum te Rotselaar en Den Drenkel te werchter, instellingsnummer 12708.

Hoogachtend

Namens het college van burgemeester en schepenen


Peggy Puttermans
secretaris, wnd.


Dirk Claes
burgemeester

AANGETEKEND

ONDERWIJSINSPECTIE
SDL Secretariaat

17-06-2016

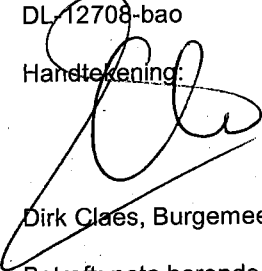
Onderwijsinspectie scholen 2016

Scholen Werchter

instellingsnummer 12708

DL 12708-bao

Handtekening:



Dirk Claes, Burgemeester

Betreft: nota horende bij stappenplan

Bespreking verschillende raden

Het bestuur zal een bespreking beleggen op volgende raden:

- de commissie van onderwijs op 06/07/2016
- het oudercomité op 27/06/2016
- personeelsvergadering op 16/06/2016

Publicatie verbeterplan

Er wordt door de inspectie van onderwijs in haar verslag geen verplichting opgelegd om het verbeterplan te publiceren, toch geeft het bestuur toelating voor publicatie.

Ondersteuning OVSG

Daar er bij het inspectieverslag geen verplichting wordt opgelegd om ondersteuning aan te vragen door het OVSG heeft het bestuur beslist om hier geen gebruik van te maken.

Evaluatie

Het bestuur zal gedurende de drie jaar een evaluatie-orgaan oprichten zodat opvolging van de werken gegarandeerd is. In dit orgaan zullen volgende personen plaatsnemen:

- schepenen, Dirk Jacobs
- secretaris, An Craninckx
- diensthoofd patrimonium, Sofie Geens
- deskundige van de gebouwen, Larissa Grauwels
- directeur school Werchter, Hilde Van Mileghem
- preventie adviseur, Henry Grammet

Dit orgaan zal op volgende tijdstippen een evaluatie vergadering beleggen:

- Najaar 2016: 08/09/2016 14:00u
- Voorjaar 2017: 09/03/2017 14:00u
- Najaar 2017: 07/09/2017 14:00u
- Voorjaar 2018: 08/03/2018 14:00u
- Najaar 2018: 06/09/2018 14:00u
- Voorjaar 2019: (eindevaluatie) 07/03/2019 14:00u

Einddatum opschorting erkenning

Intrekking van de erkenning wordt opgeschort tot 21/04/2019.

Onderwijsinspectie scholen 2016

scholen Werchter

instellingsnummer 12708

DL-12708-bao

handtekening:

Dirk Claes, burgemeester

einddatum opschorting erkenning: 21/04/2019

nr	aard der aanpassingen	onderzoek	opdracht voor	procedure	aanbesteding	gunning	uitvoering	offerte	raming
1	opstellen globaal preventieplan en jaarlijks actieplan	plaatsbezoek week 7/2016	preventieadviseur Interleuven	/	/	/	voorjaar 2017		te bekijken met preventieadviseur
2	systematische risico beheersing	plaatsbezoek week 7/2016	preventieadviseur Interleuven	/	/	/	voorjaar 2017		te bekijken met preventieadviseur
3	2m2 vloeroppervlakte per leerling (aanbeveling)	plaatsbezoek week 7/2016	dienst patrimonium	/	/	/	/		€ 0,00
4	comfortvoorwaarden lokalen verbeteren	plaatsbezoek week 7/2016	dienst patrimonium	bestek/raming/prijsvraag/gunning	voorjaar 2017	voorjaar 2017	voorjaar 2017		€ 71 000,00
5	valhoogte opengaande ramen aanpassen	plaatsbezoek week 7/2016	dienst patrimonium	bestek/raming/prijsvraag/gunning	najaar 2017	najaar 2017	najaar 2017		€ 1 000,00
6	opmerkingen wegwerken uit brandpreventieverslag (zie verbeterplan brandweer)	/	dienst patrimonium	/	/	/	voorjaar 2019		€ 133 700,00
7	keuring elektrische installatie	plaatsbezoek week 7/2016	dienst patrimonium	bestek/prijsvraag/gunning	najaar 2017	najaar 2017	najaar 2017		zie stappenplan brandweer
8	keuring gas installatie	plaatsbezoek week 7/2016	dienst patrimonium	bestek/prijsvraag/gunning	najaar 2017	najaar 2017	najaar 2017		zie stappenplan brandweer
9	inventarisatie producten met gevaarlijke eigenschappen	plaatsbezoek week 7/2016	preventie adviseur	/	/	/	voorjaar 2017		te bekijken met preventieadviseur

10	opmaken veiligheids- en gezondheidskaarten gevaarlijke producten	plaatsbezoek week 7/2016	preventie adviseur	/	/	/	/	te bekijken met preventieadviseur
11	veilige opslag producten met gevaarlijke eigenschappen	/	personeel	/	/	/	voorjaar 2017	€ 0,00
12	etikettering aanbrengen op gevaarlijke producten	plaatsbezoek week 7/2016	personeel	/	/	/	voorjaar 2017	te bekijken met preventieadviseur
13	opmaken milieumelding of milieuvergunning - aanpassen deuren polyvalente zaal LS en verluchting stooklokaal KS	plaatsbezoek week 7/2016	dienst milieu	/	/	/	najaar 2017	€ 700,00
14	principes GHP (goede hygiene praktijken) toepassen, afwasmachine keuken	/	personeel	/	/	/	/	€ 700,00
15	opslag levensmiddelen conform regelgeving	plaatsbezoek week 7/2016	personeel	/	/	/	voorjaar 2017	€ 0,00
16	nooduitgangen vrijmaken	plaatsbezoek week 7/2016	personeel	/	/	/	voorjaar 2016	€ 0,00
17	sanitair lagere school	plaatsbezoek week 7/2016	Interleuven	bestek/raming/prijsvraag/ gunning	najaar 2017	najaar 2017	najaar 2017	€ 54 864,00
18	sanitair kleuterschool	plaatsbezoek week 7/2016	Interleuven	bestek/raming/prijsvraag/ gunning	najaar 2017	najaar 2017	najaar 2017	€ 44 250,00
19	beheersplan voor preventie legionella	plaatsbezoek week 7/2016	Interleuven preventie adviseur	/	/	/	voorjaar 2017	te bekijken met preventieadviseur
								€ 306 214,00